

Izhaja vsakičetrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neirankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena istu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Dr. Treo in novi občinski red.

Dr. Dragotin Treo, odvetnik in deželni poslanec, ki je prišel v Gorico, da bi postal deželni odbornik, si ni še pridobil viteških ostrog ne kot jurist in ne kot poslanec. Ako bo pa napredoval v svojih študijah in doživi potrebno število let, ni izključeno, da si nabere lahorik tu in tam. Rimci so sloveli kot izvrstni juristi; pri njih je veljalo kot prvo pravilo (prima regula iuris): če si storil, zanikaj (si fecisti, nega). — Znani so nam slučajji, in sicer iz ust prizadetih oseb, da jurist zagovornik, ki je po lastni izpovedi obdolženčev nasproti njemu natanko vedel, kaj je obdolženec storil, ni samo zanikal pred sodnijo, da obdolženec tega ni storil, ampak tudi dokazoval, da tega ni mogel storiti.

O glasovanju dr. Treota v zadevi novega občinskega reda v deželni zboru goriškem imamo dvojno poročilo: eno njegovo, ki pravi, da je glasoval proti sprejetju tega reda, in drugo poslanca A. Klančiča, ki sedi v deželni zboru tik dr. Treota in ki je pripravljen svoje poročilo potrditi vsak čas s slovesno prisego, da je dr. Treo glasoval za sprejetje obč. reda. Ker si ti poročili nasprotujeta in ni mogoče, da bi bil dr. Treo glasoval in ne glasoval, smatramo le eno za stvarno, in sicer ono g. Klančiča, in to iz treh razlogov: prvi ker pri prostemu nejuristu dajemo sploh več vere nego študiraneemu juristu, ki po svojih stanovskih odnošajih prihaja véasih v čudne položaje (Juristen... Christen), drugi ker g. Klančič nima od svojega poročila nikake osebne koristi (cui prodest), tretji ker g. Klančič je ponudil slovesno potrditev svojega poročila, kakeršne veren človek ne ponudi, ako ni popolnoma prepričan o svojih besedah.

Pribito je torej, da dr. Treo je glasoval za novi občinski red, in dokazano je, da napreduje v juristariji, kajti že zna praktično uporabljati prvo juridično pravilo: si fecisti, nega. — Dr. Treo je pa

tudi pokazal, da napreduje v politični vednosti, kajti v odprtem pismu do kraških županov in podžupanov v svojem glasilu navaja že doslovno nekatere točke iz opravnega reda našega deželne zboru. Vse kaže, da iz tega otroka bo še mož, ako učaka leta.

Ali v to bo treba še mnogo časa; kajti kolobocija v omenjenem odprtem pismu sprinje, da dr. Treo napreduje jako počasi. Ker je dr. Gregorčič propadel s svojim predlogom, da naj se novi občinski red vrne dež. odboru, kar involvira (vsebuje) predlog, da naj se ne preide v podrobno razpravo tega predmeta, zato zahteva poslanec dr. Treo, naj bi bil stavljen dr. Gr. predlog, da naj se preide v to razpravo, oziroma naj bi se bil uprl, da bi ne prišlo do glasovanja o tem predmetu brez razprave, kajti ta bi bila dala priliko in možnost, da bi se odpravilo iz novega občinskega reda vse, kar slovenskim poslancem ne ugaja. O sancta simplicitas, sveta priprostost. In ta mož je poslanec; blagor jim, ki so ubogi na duhu. Kako priliko siljajne zmage je pustil dr. Gr. iz rok. Ko mu niso sprejeli predloga, naj bi bil stavljen pa nasproten predlog, in zmagal bi bil, kakor trdi dr. Treo.

Noben slovenski poslanec se ni uprl bagateliziranju obč. reda, niti dr. Treo ne, ki je povsem nezadovoljen z njim, dasi bi bila v prvi vrsti njegova dolžnost zahtevati razpravo, kajti on in edini on je bil prepričan in gotov, da potom razprave bi se bile dale doseči potrebne spremembe.

Narodni poslanci (katol.-narodni) so pa drugače računali. Vedeli so iz ust načelnika ital. kluba, da novi obč. red, kakor ga je predložil dež. odbor, oziroma pravni odsek, jim je nad vse pri srcu. Vedeli so iz javnega govora dr. Tume, da ta poslanec je za nepremenjeno sprejetje obč. reda. Vedeli so, da ital. poslanci z dr. Tumo imajo večino in so sklepčni brez ozira na slov. "klerikalce" in dva Tumova repa. Trije "napredni" poslanci, ki so glasovali za obč. red, so

bili dolžni pojasniti, zakaj tako delajo. Dr. Tuma je to storil, ne pa dr. Treo, dasi je dr. Treo edini živel v iluziji (samovara), da se more v deželni zboru goriškem doseči z lepo besedo premembo kakega že določenega nasveta.

Narodni poslanci se niso mogli načuditi predlogu, kakor je po sebi umevno, da naj se novi obč. red sprejme brez razprave. Svoje tehtne pomisleke, ki jim niso pustili razpravljati o novem obč. redu, so navedli v splošni razpravi po svojem načelniku. Italijansko-slovensko-liberalna zveza pa ne da bi skušala razloge pobiti, marveč je predlagala bagateliziranje, sprejetje en bloc, čemur so narodni poslanci ironično pritrčili. Tako je prav, da gospoda javno pokaže, kako malo jej je na važnih stvareh. Skoro se nam zdi, da jih je bilo vse stvari nekoliko sram, in da so pohiteli, da bi nekoliko prikriji sramoto s tem, da so vso zadevo hitro končali.

Pribito pa ostane, da dr. Treo je glasoval za nepremenjeni občinski red in da je on kriv, da ni bila sprejeta nobena promemba, ker se ni uprl en bloc razpravi in ni stavlil nikakega predloga za premembo. Dr. Treo edini je bil dolžan staviti take predloge, ker on edini je bil prepričan, da bodo sprejeti. Narodni poslanci niso stavlili proti predlogov, ker so bili sploh proti razpravljanju obč. reda kot nezrelemu početju, in ker so vedeli, da proti italijansko-slovenski liberalni zvezi je vsaka pametna beseda — bob ob steno.

To ve vsakdo, komur so znane goriške razmere, le dr. Treo ne, ki je prišel v Gorico, da bi postal deželni odbornik.

Obenem popravljamo poročilo v "Gorici" z dne 12. nov. pret. l., v katerem je rečeno, da novi občinski red je bil sprejet z glasovi Italijanov ter dr. Tume in Štreklja, in da ostali slovenski poslanci so glasovali proti njemu. Za sprejetje občinskega reda so glasovali Italijani in vsi trije "napredni" slov. poslanci, torej tudi dr. Treo.

bil, da bo pohod ob potelinjem petju. Ker pa v samoti ni bilo petelina, začel je Suvarov sam kukurikati itd. — Jedva je minulo jedno jezero, pa že nastopi drugo — valenstatsko. To je 15 km dolgo in 2 široko, svitlo-zeleno. Bajne ne zaoztaja za štirikantonskem glade na divoto in veličastno gorsko prirodo; meni se je zdelo podobno bohinjškemu; planine pa dreženskim ali soškim. Ob severnem bregu so skoro navpične skale 650 do 1000 metrov visoke, tudi na jugu se spušča gorovje večkrat strmo v jezero. Nad jezerom so posamične vasi. — Mimo Valenstata in Flumsa nas privede vlak v Sargans v renski dolini in od tod na severno stran v zadnjo švicarsko postajo Buhs. Od Sargansa navzgor se vozimo vzdolž lihtenštajnske kneževine. Lepo je videti nasproti železnici Balcers in Vaduc z belim gradom na visoki skali. Ta srečna deželica ima kakih 1000 prebivalcev v enem trgu in 13 vaseh. Dobrega kneza ima, ki ima velika posestva v Avstriji in stanuje navadno na Dunaju. Ljudstvo ne plača nič knezu in nič vojaških davkov; sodišče imajo v Inomostu; vojakov nič. V Buhsu je finančni pregled. Nato prekoračimo lepo reko Ren

Preganjanje sv. cerkve na Francoskem.

Posnemljemo po "Slovenca" z dne 18. t. m. sledeče podatke o velikem preganjanju sv. cerkve na Francoskem:

Vsebina zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države na Francoskem, ki ga je francoska zbornica odkazala v posvetovanje posebni komisiji, je bistveno ta-le: Država ne bo od 1. januarja onega leta potem, ko stopi novi zakon v veljavo, nič več plačevala in vzdrževala cerkvenih služabnikov in zavodov. Tudi občinski izdatki za cerkve bodo odpadli. Izvrševanje vsakega bogočastja je prosto, ako ga ne omejujejo posebni predpisi. Verske družbe se bodo morale ustanoviti na podlagi določil društvenega zakona iz l. 1901. Cerkevno premoženje, katero so doslej upravljale cerkvene občine, bodo za dobo enega leta upravljale novoustanovljene verske družbe. Če se osnuje v enem kraju več takih družb, bo smel posredovati prefekt. Pri razpustu družb in pri sporih med sosednimi občinami bo razsojalo redno sodišče. Poslcpja in oprava, ki je bila še pred konkordatom namenjena za bogoslužje, ostane last občine, ki jih da tekom dveh let na razpolago novim verskim družbam. Druga poslopja pa ostanejo last občin in departementov, ki jih bodo dali v najem verskim družbam za 10letno dobo. V cerkvah ne bodo smeli prirejati drugačnih, kakor le verskih shodov. Javni cerkveni sprevodi ali procesije se bodo smeli prirediti le z dovoljenjem občinskega predstojnika. Prestopki se bodo kaznovali z globo 16 do 200 frankov ali z zaporom do dveh mesecev. Kaznovan bo, kdor bo kako osebo silil k udeležbi bogoslužja, ali pa komu s silo zabranil udeležbo. Duhovniki bodo kaznovani z zaporom dveh let, ako bodo politično agitirali proti vladi. Tudi bo lahko vlada odvzela verskim družbam cerkve in duhovnikom pokojnine. Proti kongregacijam izdani zakoni ostanejo v veljavi, medtem

ter prevozimo Lihtenštajn povprek in pridemo okrog gore Ardecen v prvo avstrijsko mesto Feldkirch.

Pozdravljena Avstrija — ti raznolik mozaik — krasogled — srečna bila, bolj kot si; Feldkirch ima 4000 prebivalcev, jezuitski penzjonat. Od tu začne krasni mirni dol. to je: samostanska dolina z lepimi pašniki in rodovitnim poljem. Pot nas vodi mimo Bludenca in Dalaasa do Arlberga.

Skozi Arlberg smo se vozili uprav 17 minut po tunelu 10.230 metrov dolgem. Tako so mi pravili pozneje; obenem da je bilo v tunelu zelo vroče; jaz pa tega nisem čutil, ker sem bil zakimal. — Delali so ta predor tri leta, od l. 1880 do l. 1883. Dviga se najprej do 1311 metrov višine, potem pa gre spet nekoliko navzdol. Stal je 16 milijonov gl. Pri tem tunelu in železnici sploh je delalo tudi polno naših ljudi. Ceconi je končal tunel še pred časom in imel pravico do nagrade; nobeden pa ne ve, za koliko se je napolnil pokopalnišče v tem času. Pri izhodu zapazimo spomenik Lotu, inženjerju, ki je napraviljal, t. j. vodil naprave te železnice. Pod cesto pa je vas Sv. Anton v višavi 1303 m. (Dalje prih.)

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Pod nekdanjo "vodno cerkvijo" je kip Cvinglija z mečem v roki. Bil je l. 1531 župnik v Anzidelnu (Puščavi), potem tu v stolnici. Poginil je v boju pri Kapelu, kamor je bil šel oborožen na vojno. Njegovo truplo so baje katoličani sežgali. Krasno je mestno obrežje na obeh straneh z lepimi vrtovi in nasadi in veliko tičnico. Na levi strani reke je veličastna glasbena dvorana. Najlepša ulica je kolodvorska, kjer so razne prodajalnice in cvetlični trg, ki je naju zanimal. Gospe nosijo kar v naročju cvetice z njega. Tudi botanični vrt je v lepem redu in ima raznih prirodnoznancev.

Znana je razvada napitnine, ali kaj se hoče. Nekateri svetujejo, naj se da skupna svota za vse služabne duhove. Ali pri tem se pritožuje postrešček omnibusa, da njemu nič ne dajo. Tu je pa natakak kar odklonil, da ne sprejme skupne vsote za vse! —

9. V Inomost.

Že predpoldne sva se odpeljala po levem bregu curiškega jezera. Vožnja je

bila jako mikavna. Jezero je 40 km dolgo in 4 široko; bregovi se rahlo dvigajo in so pokriti z vinskimi goricami in sadnimi vrta, višje gori pa so gozdi. Oba brega sta posajena s hišami, vilami in tvornicami; imenujejo jih kar predmestja curiška. V ozadju pa se dvigajo in vpenjajo snežniki v dolgi črti. V Horgenu sem se spominjal bivšega Ajdovca, g. H., ki biva tu z bovško soprogo. V Vedensvilu je švicarsko središče, poskuševališče za vinorejo in sadjerejo. Tu se pripravljiva D. M. v Anzidelnu, ker nisva mogla zdaj tje. Imenitna božja pot je, kamor povprek prihaja 150.000 romarjev na leto; l. 1888 jih je bilo 174.000. Prekrasen kraj je n. pr. Rihtersvajl ob jezeru. Pred Veznom se odpre Lintal na desni strani. V tej dolini leži Nefels, kjer so l. 1388 zmagali Švicarji Avstrije ter rešili svojo samostojnost. Niže doli proti jugu po dolinah klenski in lindolski je vodil l. 1799 znani Suvarov ruske vojake, ki jih je pripeljal z Laškega ter jih privedel z velikimi težavami čez gorovje v Har in dalje v Nemčijo. Bil je hraber vojvoda, ali tudi posebež. Učil je n. pr. vojake, naj se valjajo po travi, da si tako potegnejo kri iz nog; zapovedal je

ko bodo odpravljena vsa konkordatna določila.

Tako umevajo frasoni svobodo. Pač bi ustavili državne prispevke za verske namene, zraven pa potlačili cerkev še bolj pod državno oblast, nego je bila zdaj. Na podlagi društvenega zakona se imajo osnovati nove družbe; to se pravi: škofije bodo društva, ki bodo imele v farah svoje podružnice; nadškofije bodo društvene zveze škofij, med seboj bodo tudi lahko zvezane končno vse nadškofije.

Ko bi bila zagotovljena popolna društvena svoboda, bi bilo mogoče na tem pravem temelju osnovati cerkveno organizacijo. Toda svoboda društvenega združevanja je pod frasonskim despotstvom enaka ničli. To vidimo v boju proti kongregacijam, ki se je ves vršil iz nedokazane trditve, da so kongregacije republiko sovražne. To se bo za vsako župnijo, škofijo itd. lahko zgodilo kadarkoli. Iz resnic, ki jih ima vsak katekizem, iz av. pisma se daó zvičajno izviti očitavanja, da je cerkev republiko nevarna. Pregarjanje bo torej na dnevnem redu. Vsako trenutje bo nastopal državni terorizem najprej z denarnimi kaznimi, potem z razpustom. Turške razmere so bile ob najhujših časih boljše od teh.

Katoličani niso pripravljani na te boje. Niti sedaj niso edini. Dve veliki struji se šele razgibavata.

Ko bi katoličani vsaj sedaj v zadnji uri poslušali glas rajnega Leona in brez-pogojno, pošteno in odkrito vsprejeli republikansko načelo, bi to tudi šlo. Če v tem ne bodo edini, ne pojde.

Politični pregled.

Državni zbor. — V torek je pričela v poslanski zbornici razprava o rekrutnem kontingentu. Prvi je govoril proti češki radikalec Fressl. Rekel je, da bodo češki narod armado smatral toliko časa za sovražno, dokler ne dobi v nji svojih naravnih pravic.

Poslanec Marchet je zagovarjal celokupnost armade, ki je pa tesno zvezana z gospodarsko celokupnostjo obeh državnih polovic. Poslanec Techan je predlagal, naj se glasovanje o rekrutnem kontingentu odgodi, dokler se ne pojasni stališče, katero zavzemata obe državni polovici glede vojaškega vprašanja. Govorili so še nekateri govorniki, potem je bila razprava pretrgana.

Ogrska zbornica. — V torek si je izvolila ogrska poslanska zbornica svoje predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen Košutovec Julij Jasth z 230 glasov. Oddanih je bilo vseh glasov 407. Kandidat liberalne stranke dobil je samo 168 glasov. Za podpredsednika sta bila izbrana disident Fran Bolgar in pa kandidat ljudske stranke Štefan Rukovsky.

Boj z bolgarskimi ustaškimi četami. — Pri Kulkusu, nedaleč od Strumnice, so se turški vojaki spopadli z močno bolgarsko četo, kateri so pomagali tudi vaški prebivalci. Četa je bila večim delom uničena, pri čemer je zgorelo tudi več hiš. Turški vojaki so izgubili 20 mož mrtvih in ranjenih.

Atentat na velikega ruskega kneza Sergija Aleksandroviča. — V Moskvi se je v petek izvršil zločin, ki mora za grozo napolniti vsakega človeka, kateremu bije v prsih čuteče srce. Ko se je v petek peljal ruski veliki knez Sergij iz svoje palače v kopelj in se je njegova kočija, kateri sta sledili še dve drugi, v katerih se je nahajalo spremstvo, približala justični palači, vrgel je nekdo, ki se je vozil na saneh, pod kočijo kneza bombo, ki se je takoj razpočila ter raznesla na drobne kosce kočijo in truplo velikega kneza Sergija. Eksplozija bila je tako močna, da so popokale vsled nje vse sipe justične palače. Kosi razstreljenega velikega kneza pa so zleteli več metrov daleč drug od drugega. Poleg velikega kneza ubit je bil tudi njegov adjutant, ki se je z njim vozil in tako tudi kočijaž in sluga. Zločinca, ki je bil v družbi z nekim drugim človekom, so takoj prijeli. Branil se ni nič in je rekel, naj storá z njim karhočejo, ker je izpolnil, kar je nameraval. Njegov tovariš se je hotel vstreliti z revolverjem, a so mu to še pravočasno zabranili. Na licu mesta zbrala se je nebrojna množica ljudstva, ki je bilo vse preplašeno. Pritekla je tudi kmalu tje soproga umorjenega Sergija, velika kneginja Elizabeta, ki je, ko je začela eksplozijo, koj slutila, kaj se je moglo dogoditi. Poklek-

nila je na mestu, kjer se je izvršil ta grozni zločin, ter tam delj časa molila. — Vest o izvršenem atentatu je napravila na carskem dvoru grozen utis. Ko je bil car obveščen o atentatu, je ves prebledel ter izustil le par besed, namreč rekel je: „Ubogí moj stric!“ — Veliki knez Sergij Aleksandrovič je bil če trti sin carja Aleksandra II. in brat carja Aleksandra III. Rodil se je dne 29. aprila 1867 v Carskem Selu ter je bil od leta 1884 poročen z Elizabeto Feodorovno, rojeno princesinjo Hesensko. Otrok nista imela. Veliki knez Sergij je bil od leta 1891 generalni guverner v Moskvi. — Veliki knez Sergij je bil, kakor pravijo, največji nasprotnik reform na Ruskem. Revolucionarni in drugi listi ga dolžijo, da je on nasvetoval carju, naj se tako odločno nastopa proti izrednikom, kakor se je to zgodilo dne 22. januarja tega leta. Zato pa ga je revolucionarni odbor obsodil na smrt. Kakor se vidi, hoče prekucijeska stranka uničiti vso vladarsko rodbino Romanov. Tudi ta atentat je len en člen v dolgi vrsti zločinov, ki so se že izvršili in ki jih nihilisti še pripravljajo. Če so pa provzročitelji z umorom velikega kneza Sergija dosegli kar so nameravali, je malo verjetno. Zistem samoderžava se bo vsled tega napada najbrže okrepil in neusmiljeno bodo nasledovali vse one, o katerih slutijo, da se strinjajo z umorom velikega kneza Sergija.

Dogodki na Balkanu. — „Jugoslovska korespondencija“ piše: Vsa znamenja kažejo, da pride na spomlad do usodnejih dogodkov za Jugoslovane. Minolo leto je minulo mirno, ker so revolucionarne organizacije v Stari Srbiji in Macedoniji mirovali radi vojne, v katero je zapletena Rusija. Ali vojna na Skrajnem Vzhodu se preveč zavlačuje, da bi bedna raja v Stari Srbiji in Macedoniji mogla čakati na njen zvršetak. Zato se pripravlja na odločno borbo, da si sama izvojuje življenje, dostojno človeka, ker reforme, ki bi jih morala Turčija izvesti po nalogu sporazumnih vevlasti, se ne izvajajo, ampak je vsa reformna akcija omejena le na to, da je macedonska žandarmerija dobila nekoliko ptujih oficirjev, ki ne zapovedujejo, ampak le „nadzirajo“. Jedino avstrijski oficirji delajo — ali ne za dobro bedno raje. Konflikti so neizogibni. In ker se ti ne morejo preprediti, potrebno je, da Jugoslovani, sosebno pa svobodne jugoslovske države skupno nastopajo na reševanju jugoslovskega vprašanja, da se to vprašanje reši v jugoslovskega smislu, to je: da se prepreči okupacija tudi najmanjšega dela jugoslovske zemlje, kajti ako bi se skupni naš neprijatelj enkrat utrdil na Kosovem, potem bo v nevarnosti obstanek jugoslovske države, a uresničenje jugoslovske misli bi bilo odloženo v nedogledno bodočnost, ali pa celo onemogočeno za vedno. Zato je potrebno, da usodne dogodke, ki se skoro prično odigrati na slovskem jugu, pričakajo Jugoslovani budni, pripravljani in dobro oboroženi.

Rusko-japonska vojska.

Listi poročaja, da pričakujejo Japonci ruski napad pri Niučvangu, ter se tam v naglici utrjujejo.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokija: Skupno število Rusov in Japoncev ob reki Šaho se čeni na 700.000 mož. General Kuropatkin je sedaj v Fušanu. Rusi razvijajo živahno delavnost proti desnemu japonskemu krilu ter silijo Japonce, da zažigajo japonske zaloge.

Brzovjaka generala Kuropatkina na carja od 20 t. m. se glasi: Ofenziva Japoncev pri Tsinšešanu traja dalje. Naš oddelek je sovražnika odbil ter je dne 19. t. m. zasedel Dapendušan.

Tretja ruska eskadra je v pondeljek ob 4. in pol uri zjutraj pasirala južni del otoka Langelanda. Kolikor je bilo videti, je štela eskadra 7 ladij.

Rusi so zgradili vojaško železnico, ki veže Fušan-Jenling z drugim Fušanom ob gorenjem toku reke Šaho. To dejstvo in druga znamenja delavnosti ter zbiranje čel kažejo, da nameravajo Rusi objeti desno krilo Kurokijevo. General Kuropatkin nadaljuje graditi vtrdbe na vsej svoji poziciji.

Dopisi.

Iz zapadnih Brd. — 12. t. m. okoli polnoči prišel, boljše privlekel se je komaj na svoj dom v Neblo ves potolčen in ranjen po glavi Anton Peršolja. Bil je pri plesu, kakor imajo navado stariši. Domu gredoč je bil napaden in tako močno ranjen, da je vsled teh ran 17. t. m. umrl. V soboto sta ga Marčevsini in Benardelli iz Kormina obducirala ter baje izrazila začudenje, kako da je mogel še sam domu priti, ker je še 1/4 ure do njegovega doma od onega mesta, kjer je bil napaden. — Na sumu sta dva mladeniča iz Nebla fojanškega. Vzrok pretepa: maščevanje radi ovadbe lovske tatvine (Wilvsehütze). Uže na plesišču v krčmi je eden njiju, ki sedaj premišlujeta svojo usodo pod ključem v Korminu, tepel ranjkega. — Na poti, ki pelje v Neblo z glavne ceste, sta ga čakala in pretepla. Vsled udobljene rane na glavi nad levim očesom, kjer je sedež govora (tako mi je pravil sam zdravnik), je ranjki na desni strani telesa, desni roki in nogi omrtvil in izgubil koj drugi dan v pondeljek besedo. Takoj ko se je s težavo privlekel domu, povedal je, kdo ga je tepel, da ga je nekdo na tleh ležečega vzdignil in spremil kot poti, katerega pa ni mogel spoznati, ker ni ničesar govoril. — Drugi povod zločinu je torej ples. Da je bil ranjki doma pri svoji obilni družini ostal, je bil še danes zdrav. Seveda je sedaj ples ustavljen, ko je zločin storjen, oče develih otrok v grobu. Da bi oblasti prišle vendar enkrat k spoznanju, kako zelo škodi priprostemu ljudstvu javni ples materijelno in moralno. Vsako nedeljo v tem mestu se je plesalo pod Neblom (Borštom) v Jakončičevi in na Križadi v Koojančičevi gostilni. Človek ne ve, kje jemlje ljudstvo denar; za vse drugo larna „mižerijo“, za ples ga pa najde. Saj ne pade vsa krivda radi plesa na mladino, večjo krivdo je pripisovati krčmarjem, ki mladino k temu silijo in prigovarjajo. Ali se bo kdaj obrnilo na bolje v tem obziru? Ne, in sicer toliko časa ne, dokler prizadeta gospoda ne pride do zdravejših razborov, kakor jih ima oni c. kr. gospod, ki je rekel, da raje vidi, ako „pa de“ deklina povodom plesa, nego li povodom vina. Kakor da se ne pije pri plesu! Ne pije, pijančuje se in sicer še celi drugi dan po plesu.

Pa preidimo k drugemu predmetu. Hvala Bogu, tudi po naši dekaniji je krožila zadnjih 14 dni peticija na državni zbor za zboljšanje kongrua. Četudi je bila od večine poslancev ista peticija uže podpisana, sem si vendar mislil: „meglio tardi che mai“. Samo na eden nedostatek v tej peticiji bi rad jaz našega obče spoštovanega državnega poslance opozoril: V mnogih duhovnih plačujajo duhovljani kongruo v denarju, v tej 300 for., v sosedni 400 for. Navadno pobira kongruo pristojno županstvo. Ali žalostno je, da duhovnik nobeno leto ni o pravem času plačan. Župan ne tirja, ker se noče zameriti ljudstvu, eksekutive pravi da nima, pri glavarstvu „ne slišijo“ makar če se s to-pom največjega kalibra, ne s pismom, o tem pritožuješ. Vsaj dva slučaja sta mi znana. Neko županstvo v „deveti deželi“ dol-žuje dotičnima duhovnikom kongruo za več let — seveda ne vso — in če jih tirjaš, so tako predrzni, da ti v brk zabavljajo: „E, saj vi nimate potrebe“. Zatorej naj deluje naš drž. poslanec na to, da se ta kongrua, ki jo plačujejo duhovljani v raznih duhovnih, tirja od davkarije, kakor drugi davki, katero bi potem duhovnik polegoval mesečno od davkarije. Mislim, da sem govoril iz srca mnogim duhovnikom. Gospod urednik! pozdrav, do svidenja.

Pirinov.

Iz Barke v nakelski županiji. — Minolo jesen je imel g. Štrekelj kmotij-ski podnk pri našem županu Dajca v Zavrhu. Govoril je o sadjereji in vino-reji ter o novi mlekarni, katero željno pričakujemo. To pa je gospod pozabil povedati, od kje mleku vzeti, ako so krave jalove. Tri leta je preteklo, kar nima velika nakelska županija plemenskega bika. Ljudje gonijo krave po tri ure da-leč. — Letos je pri nas tako huda in suha zima, da je po naših smrdljivih lužah vso vodo živina popila. Led leži na suhem in živino gonimo pit po eno uro daleč. Dekleta čakajo po cele noči pri vodnjakih vode. Tam je pravi rav-s in kavš. Ako bo to vreme še nadalje trajalo, bo jedina naša voda Reka, ka-

tera deli Kratjeko in Goriško. Imamo napravljen načrt za vodovod žive vode na sredo vasi, kjer je lep občinski prostor. Za omenjeno delo nam je slavni deželni odbor nakazal 2000 K podpore. Za tako veliko delo je podpora prepričla. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani bi moralo potrkati na državne duri za izdatno podporo. Gospodje na glavarstvu vidijo z lastnimi očmi naše smrdljive luže. Pri napravljanju vodovoda bi tudi ubogi ljudje kaj zaslužili. Vsako leto pogine pri nas najmanj po eno živinče za vrančnim prisadom. In to delajo naše smrdljive luže.

Iz Nemškega Ruta. — Pri nas je pač malo novic, ker smo v goratem kraju. Imeli smo hudi mraz in malo snega. Oj hudega mraza se bodo kmalu vsi studenci posušili in zmraznili, da ne bomo imeli niti kapljice vode. Ljudstvo bo moral nositi vodo od bližnjih studencev ali pa jo voziti iz Granta. Najnapotrebna je, da se popravi stari vodnjak in da se napravijo vodovodi, da potem ne boče manjkalo vode ob suši. Na noge, možje! Vaš ču n.

Iz Volč. — Redkokečaj dobite za Vaš list kak dopis, četudi se tudi pri nas marsikaj dogodi, kar sodi v javnost. Tako hočem Vam naznaniti, da so se vršile pri nas dne 6. in 7. t. m. občinske volitve. Volitve so se vršile prav mirno. Novo starešinstvo torej imamo. Ne vemo še, kdo postane novi župan. Starega župana g. Ant. Majnika spoštovani smo vsi, razun morebiti par nezadovolj-nežev, katerim ne bi mogel itak nobeden človek ustreči. Njegovo delovanje je pač najboljši dokaz, da je bil popolnoma vreden spoštovanja, katero smo stavili vanj. Pri vsaki priliki imel je pred očmi blagor občine, kakor tudi posameznih občinarjev. Tudi naš stari Drejde bil je za županovanja našega dosedanjega župana jako marljiv. Mož ima še vedno dober spomin in zdrav razum, četudi je že prileten in ima sploh mnogo opraviti. Mi sicer ne vemo, da li boče hotel stari župan zopet sprejeti izvolitev; na vsak način pa priporočamo starešinom, da nam izvole za župana moža, kateremu bo pri srcu vseobči napredek naše ob-čine.

Iz Vižinade v Istri. — (Nečlo-veško dejanje.) — V Vižinadi v Istri živela sta v hudem sovraštvu oče Miha Oklen in njegov sin. Posebno bil je jezen sicer sin na očeta zaradi tega, ker se je nameraval slednji zopet poročiti. Dne 21. novembra m. l. vrnil se je domov oče Miha Oklen pijan s semnja v Po-reču. Med njim in sinom nastal je hud prepir. Oče podil je sina iz hiše, a sin se mu ni udal. Konečno leže pijan oče in zaspi. Ko je sin zapazil, da je oče trdo zaspal, vzal je „rončelico“ ter je začel z njo očeta grozno mesariti. Odsekal mu je glavo ter razsekal potem na kosce tudi celo truplo. Najprej dal je psom surovo očetovo meso jesti; ker pa psi tega niso hoteli, je zdvijani sin meso skahal v kotlu in kuhano dal zopet psom jesti, katero so v resnici pojedli. Čez nekaj časa podčla sta se Oklenov sin in njegova teta k županstvu ter mu naznanila, da se stari Oklen pogreša že od dne 21. novembra m. l. ne da bi se vedelo kaj o njem. Nekega dne, bilo je to okolo 11. februarja t. l. našel je Oklenov sosed na polju človeško glavo brez spodnjih čeljusti in brez lasi. Naznanil je to orožnikom. Orožniki podali so se nato koj v Oklenovo hišo, kjer so v spalnici starega Oklena zapazili sledi krvi. Ker je bilo splošno znano, da sta živela sin in oče v vednem sovraštvu, aretirali so pri ti priliki sina ter ga izročili sodniji. Zločinec je nekaj časa tajil, potem pa je vse izpovedal.

Novice.

Imenovauja v davčni službi. — Davkarja gg. Gregor Šubic in Karol Favetti, prvi do sedaj v službi pri ajdovski davkariji in drugi pri sežanski, imenovana sta za glavna davkarja v območju tržaškega finančnega ravnateljstva. Davkar g. Brumat, do sedaj v službi pri davkariji v Korminu, je imenovan za glavnega davčnega kontrolorja v območju istega finančnega ravnateljstva.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Josip Golob 1 K, Ivan Franké, kaplan 2 K, l. Z. 20 v, Anton Koršič v Gor. Cerovem 1 K, Anton Tronker 10 v, Ivan Leban 24 v, Ivan Bizaj 40 v, Andrej Kavčič v Dornbergu 1 K, Franc Travi-

Zan 20 v, Andrej Cotič v Dornbergu 1 K, Nekdo v Gorici 400 K, Jan. Lukežič, dekan 20 K, Marija Boltar 20 v, Josip Batagelj 42 v, Anton Suligoj, organist 50 v, Franc Kavčič 1 K, „Slovenska Beseda“ 1 K.

P. n. K. Leske je nabrala v Gorici še 50 K, v St. Tomažu na Vipavskem 28 K 19 v, v Skriljah na Vipavskem 28 K 16 K, v Kamnjah še 5 K 26 v.

Na tem mestu bodi izrečena zahvala č. g. vikarju Alfonzu Poljšaku, gg. spremljevalcema Mihaelu Bratini in Kristijanu Žigonu v St. Tomažu in sploh vsem dobrotnikom!

Bog stotero povrni!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Šolski Dom“ 1 krono, katero je darovala družba „Slovenska Beseda“

Za „Alojzijeve“: Preč. g. V. Tomagnin 20 K, preč. g. Iv. Košir 10 K, preč. g. Jos. Ličan 5 K, nekdo izročil predsedništvu „Šolskega Doma“ 15 K, g. St. Pahor 1 K.

Bog plati!

Za pogorelce v Čepovanu je zopet došlo: Josip Mašera, vikar v St. Mavru 31 K; kuracijski urad v Batah 85 K; prof. Kugelmayer v Gorici zbirko svojih gojencev 72 K; župnija Podbrdo 58 K; župnija Kamnje 16 K; Andrej Rijavec na Trnovem 1 K; kuracija Opatjeselo 14 K 10 v; vikarijat Trnovo pri Kobridu 2 K; Ivan Kurinčič, kurat v Mcdani 26 K; Anton Podgornik v Ameriki 109 K 60 v; županstvo na Trnovem pri Gorici 60 K.

Vsem dobrotnikom kličemo: Bog Vam povrni!

Izjava. — Da ne bode kake neprilike, sporočava podpisana, da midva le iste milodare izkazujeva, ki so došli naravnost županstvu ali pa župnemu uradu v Čepovanu. Milodari, ki so se poslali ali preč. knezonadškof. ordinarijatu ali p. n. glavarstvu, izkazali se bodo, ko dobimo izkaze od dotičnih uradov.

A. Podgornik, J. Rejec, župan, župnik.

Za pogrelece na Srednjem so darovali naslednji preč. gg.: J. Ev. Jarec, dek. upravitelj v Ročinju 5 K; Dr. St. Kumar, vikar v Avčah 5 K; J. Grilanc, kurat v Levpi 2 K; J. Skočir, dekan v Devinu 10 K; O. Medveš, vikar v Trenti 5 K; V. Knava, vikar v Logeh 5 K; J. Košir, vikar v Oblokah 2 K; Neimenovan 10 K in zavoj obleke; Neimenovan 1 K.

Preč. gg. darovalcem se podpisana v imenu nesrečne družine najiskrenejše zahvaljujeva. Bog povrni stotero!

Srednje, 20. febr. 1905.

J. Perše, J. Kunšič, župan, vikar.

Na razna vprašanja odgovarjamo, da nimamo še hiše za slovenske sirote. V zadnjem času nam je bilo poslanih mnogo prošelj iz raznih občin goriške dežele, v katerih nas prosijo č. gg. duhovniki in gg. župani, naj bi sprejeli občinske sirote. Društvo „Slovensko sirotišče“, ki je prevzelo nalogo ustanoviti v Gorici sirotišče, obstaja še-le osem mesecev, a nabira se za ta namen šele dve leti. Če bi vsi italijanski zavodi bili v naših rokah, bi komaj zadostovalo za naše otroke! Iz tega pa naj razvidijo gospodje v mestu in na deželi, kako važno je to podjetje v gospodarskem in verskem oziru in kako zaslužno delo je podpirati odbor v nabiranju.

Vabilo k veselici „Katoliškega delavskega društva v Mirnu, ki se bode vršila v nedeljo dne 26. t. m. v prostorih g. J. Budihne. Vspored: 1. Pozdrav predsednika; 2. l. Aljaž: „Cerkvica“, poje mešan zbor; 3. S. Gregorčič: „Na veke ne bodeš trpin“, deklamacija; 4. Dr. Gustav Ipavc: „Predica“, poje ženski zbor; 5. „Čevljar in krojač“, šaljiv, prizor; 6. l. Laharnar: „Ptica“, poje mešan zbor; 7. Slavnostni govor; 8. l. Žirovnik: „Kukavica“, poje mešan zbor; 9. „Ne udajmo se“, kratkocasná igra v enem dejanju; 10. „Ne udajmo se“, pesem po igri, poje moški zbor; 11. „Županski kandidat“, šaljiv prizor s petjem; 12. Šaljiva loterija in prosta zabava. — Začetek ob 8. in pol uri popoldne. Vstopnina 40 vin., sedeži 1. vrsta 1 K, II vrsta 30 vin. Udje so vstopnina prosti, ne pa sedežev. Vstopnice bodo kolekovaue z „narodnim kolekom“ za 2 vin.; zato naj ima vsakdo še posebej 2 vin., da ne bode sitnosti z menjavanjem denarja. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Zopet nesramna laž. — „Narod“ in „Soča“, ki živita ob tem, da si izmišljujeta laži o duhovščini, sta pod naslovom: „Mati božja se mu prikazuje“ najnesramnejše napadala č. gospoda župnika Dominika Janeza iz Studenega pri Postojni. S tem sta namigavala, da župnik trdi, da se mu prikazuje Mati božja. Dalje sta trdila, da je župnik pričel prodajati listke s svojim podpisom, v katerih obljublja vsakomur petdeset dni odpustka, kdor jih kupi, in da ko zabrni ura duhov, se odpro vrata župnišča in župnik Dominik koraka kakor duh v cerkev. Vsak je iz tega dopisa posnemal, da župnik Dominik hoče vzbujati misel, da se mu prikazuje Mati božja, in radi tega prodaja listke, na katerih je sam določil odpustke. „Narod“ in „Soča“ končno vzklikata: „To so godi v XX. stoletju po Kristusovem rojstvu pred oči duhovske in deželne gosposke! Ne vemo, ali bi imenovali takega župnika sleparja ali noreca, ali oboje skupaj?“ — „Slovenec“ z dne 20. t. m. piše o tej zadevi to-le: Informirali smo se o tej papirnati bombi in naši podatki govore jasno, da je listi, ki je to sporočil, slepar ali norec. Ob uri duhov gospod župnik že vedno sladko počiva, in, kakor smo izvedeli, jako mirno spi svojih osem ur. Z ozirom na „Narodovo“ notico o prodaji listkov je hitro pritekkel poizvedovat orožni vodja. Uvidel je, da se je „Narod“ grozno lagal, ker gospod župnik ni nikakih listkov prodajal. Gospod župnik ima vizitke, na katerih je natisnjen krščanski pozdrav, to pa vendar sme, ne da bi se morala alarmirati zaradi tega duhovska in svetna oblast! Dobili smo o tej zadevi mnogo pisem, v katerih ljudje z ogorčenjem obsojajo „Narodovo“ laži. Gospod župnik je bil tudi toliko prijazen, da je odgovoril na naše pismo, katero je zaključil z besedami: „Sicer sem že vedel o hudobiji tega lista, ali sedaj jo poznam iz lastne izkušnje. Ubogi gospodje, ki se s tem borite; to je prav diabolčno, kar se piše. Vse je popolnoma zlagano. Mislim sem ljudem to na prižnici prebrati, ker je cela fara priča te laži; dosedaj še nisem, morda bom; tako posvetno borbo nerad nosim na prižnico, cerkev je kraj miru“... Načelnik ondotnega gasilnega društva, g. Ivan Štrukelj, nam je poslal izjavo, v kateri proglašá dopisnika za lažnjivca ter obžaluje gospoda župnika. — Taka je stvar.

Vsled napada na župnišče na Vojskem pri Idriji so bili obsojeni l. r. Kogoj in Jak. Erjavec, 17 let stari dinar Pet. Likar in 18 let stari hlapec Jožef Gnezda vsak na šest tednov težke ječe. „Soča“, ki je svoj čas ponaredila sliko „blagoslovljena devica pri kramjem repu“, naj prinese (če ni še) svojim vernim čitateljem še sliko: Župnik Gnezda brani — kakor Steselj Port Artur — svoj dom; ta dom pa napada Nogi in njegova armada — sami vrli junaki „Jednako-pravnosti“, „Naroda“ in „Soče“... Bansaj!

Moderna hvaležnost. — Pretekli teden se je potepal Jožef Turri, agent iz Italije, po Nabrežini. Tu je dobil svojega domačina Martellotti-ja, delavca, ki mu je dal večerjo n prenočišče. Drugo jutro gre Martellotti na delo, Turri si pa privoščil še en sanček. A glej! Ko se vrne Martellotti z dela, vidi, da mu manjkata poštnohranilna knjižica in potni list. Brzjaví takoj na bližnje poštne urade. A bilo je že prepozno. „Hvaležni“ agent Turri je že dvignil 40 K iz pošne blagajne v Devinu. Ko mu je rekla g. čna poštna upraviteljica, da nista povsem enaka prvi in drugi podpis ter zahtevala izkaz istovestnosti, je rekel Turri: „Zebe me, nisem mogel pisati“ in pokazal ukradeni potni list Martellotti-jev, nakar je dobil izplačanih 40 K. — Kako se mu je potem mudilo v „blaženo deželo“, si misli lahko vsakdo.

Izpred sodišča. — Simoni Dominik iz Fossata v Italiji razvijal je nekega večera v tem mesecu v krčmi g. Gorjanca na Kornju socialistične ideje in ni pri ti priliki rabil posebno spoštljivih izrazov o osebi našega cesarja. Prišel je zaradi tega pred tnskajšnje okrožno kot kazensko sodišče. Pri kazenski obravnavi se je izgovarjal, da je bil pijan, ko je vse to govoril, kar se mu očita. Priče so pa to zanikale. Pri vsem tem pa se niso zdele sodnemu dvornu besede, katere je govoril Simoni o našem cesarju, tako žaljive, da bi ga moralo zaradi njih obsoditi. Zategadel ga je oprostilo. Državno pravdnitstvo je bilo pa drugega

mnenja in je prijaviło proti razsodbi pritožbo ničnosti.

Zopet drugi italijanski junak, ki je stal pred kazenskim sodiščem, je Emilij Salvade iz Abbiola v Italiji. Ta človek je prišel v naše kraje služiti si polente, in sicer pri gradbi bohinske železnice. Dne 22. janvarja je pil v neki krčmi v Gorrenji vasi pri Kanalu, kjer so se nahajali tudi drugi domači pivci. Prišlo je seveda med njimi do prepira in konečno tudi do pretepa. Salvade ranil je nevarno Andreja Koširja in lahko pa Petra Kimla. Kakor vedno Italijani, ko nastane prepir med njimi in Slovenci, hotel je biti tudi on popolnoma nedolžen. Pri vsem tem pa mu je sodišče vsejedno prisodilo dva meseca ječe.

Obsojena sta bila v pondeljek na lukajšnjem okrožnem kot kazenskem sodišču Jože Eleršič, pekovski pomočnik iz St. Andreža in njegov tovariš Ivan Šinigoj iz Dornberga, in sicer prvi na jednoletno ječo, drugi pa na 8-mesečno ječo zaradi tatvine. Kakor smo svoječasno poročali, našel je namreč Eleršič pred več meseci na dvorišču pekarije, ki je last gospe Alojzije Vittori, 300 glđ., katere sta on in njegov tovariš Šinigoj počasi zapravila, kar je kasneje Eleršič, ko se je s Šinigojem sprl, sam ovadil policiji.

Del. podporno društvo na Lokvah lepo napreduje: pristopili so že skoro vsi gozdni delavci na Lokvah; škoda, da tudi druge vasi trnovske občine niso obilo zastopane... Račun dohodkov in stroškov za l. leto (1904) se objavi, ko ga občni zbor pregleda in potrdi; — ostanek (pribitek) za l. leto (1905) je precejšen! Zaradi pomanjkanja denarja torej društvo ne bo propalo...

Lunin mrk — 19. febr. t. l. — je prinesel trnovski planoti nov sneg! No, naj le pada: — če bo južen, vsaj nekaj vode nam donese, ker smo v suši kakor po letu... Ljudje morajo že dolgo časa sneg kuhati, da napajajo živino... Oh, vodnjak, ta občinski vodnjak, da ga še ni!

Orožnik po nesreči ustrelil orožnika. — Iz Železnikov se piše „Slov.“: O slučaju imam sporočiti, ki je globoko užalil celi naš trg. Na večer 18. t. m. sta se povrnila okoli 8. ure orožnika gg. Rupnik in Perz iz patrolje domov. Ko po predpisu pričneta izbasavati svoji puški, se čisto po nesreči izproži še nabasano orožje g. Rupnika. „Pa sem te javalne kaj zadel?“ Perz odgovori: Nič ni hudega; le prinesi mi urno kozarec vode! Bile so to njegove zadnje besede. Med tem, ko hiti neizrečeno preplašeni Rupnik spolnit zadetemu tovarišu njegove želje, bil je Perz že — mrlič. Kroglja ga je zadela uprav v srce. Lahko si mislimo nepopisljivi strah pomilovanja vrednega g. orožnika Rupnika, pa tudi žalost, katero ž njim deli občinstvo in prebivalstvo celega našega trga. — Pokojni orožnik Perz ni bival še dolgo tu v službi; bil je tih in miren mož, zraven pa res goreč za spolnovanje svojih težavnih dolžnostij. Mnogo sočutnih sožalnikov se je udeležilo sprevoda, ko so truplo pokojnikovo ponesli iz kasarne v mrtvašnico.

Na občnem zboru slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva „Naprej“ v Gradcu dne 23. januarja 1905 se je izvolil, in v odborovi seji dne 31. januarja 1905 se je konstituiral sledeči novi odbor: Predsednik Josip Jak; podpredsednik Franc Vršič; tajnik Anton Klemenčič; blagajnik Ivan Mikl; knjižničar Ivan Bonač; gospodar Rado Plečnik.

Za romanje v Rim je priglasni rok podaljšan do 26. februarja. Od Dunaja do Rima stane vsa vožnja in popolna preskrba na vsi poti: 92 glđ. za tretji razred, 143 za drugi razred in 340 glđ. za prvi razred. Naslov: Rompilger-Komitee, Wien I. Singerstrasse 18.

Človek in hrana.

Spisal I. V. Starogorski.

Da nam peč daje toploto, da nas greje, moramo imeti kurivo, oglje in drva. Brez tega bi bila peč brez vsakega pomena. Ako imamo kurivo, ga naložimo v peč, da gori; kako prijazno je potem krog nje sedaj ko znanj vse zmrzuje.

Da človek živi, da se giblje, misli in dela, da ta živ stroj deluje, treba kuriva. Želodec je peč, on je kotel, iz njega gre vsa moč človeka, od njega izvira

toplota telesa. Ali, kakor je peč brez kuriva za nič, tako tudi želodec brez hrane ne more greti, ali bolje skrbeti za opravila posamnih udov in človeka sploh. Ta človeški organizem pa deluje le pri pazljivi postrežbi. Tu sem spada pred vsem pravi izbor hrane, katera ohranja telesno gorkoto in nadomešča obrabljeno telesno moč. V tej hrani morajo biti zastopane različne snovi, kakor: beljak, ogljik, mašč, voda, sol in to v gotovi meri. Prve tri dajo človeku potrebno moč. Beljakovine so pred vsem prava hranila. V najkrajšem času umrjemo onemogli, ako se nam odvzame iz hranil beljak. Mnogo dobrih jedil po ukusu, ki so zelo draga, niso vredna toliko, kakor ona z nižjo ceno pa več beljakovine. Divjačina, perčinina, ribe in dr. nimajo toliko hranilnih in gorkotnih jedot, kakor mleko, krvave klobase, sočivje, kruh, zeleni bob, repa, krompir itd. Beljaka je pa največ v mesu, jajcu, mleku in sočivju. Ogljikove primesi, ki „kurijo“ človeka, so v žitu in sočivju pa tudi v masti. Sladkor čim finejši je, tem več gorkote bo tvoril v telesu.

S tem pa ni rečeno, da sme kdo na ta način jesti samo beljakovine, ali to ali drugo snov, kakor se mu zdi, da bi je več potreboval, ampak telo zahteva vse snovi; drugače seveda starost, drugače zdrav človek, drugače bolnik.

Pa ne samo ta hranila in snovi, ampak tudi železa rabi človek gotovo množino. Vsak človek povzije na dan in mora povziti precejšnjo količino železa. To se seveda zopet ravna po raznih okoliščinah, posebno pa po starosti. Mladi ljudje, ki še rastejo, morajo vzivati železo v večji meri, drugače bi nastopila bledica. Dobro je poznati in izbirati posebno za mladino tako hrano, ki ima v sebi mnogo železa. Špinača n. pr. ima v sebi mnogo železa, manj ga ima leča še manj jabolka. Med tekočinami pa ima jabolčnik največ železa; črno vino ga ima veliko manj, najmanj železa pa je v belem viju. Pa tudi v jajcu, jetrah, krvi in mleku je železo. Hranila, napravljena iz jeter vplivajo zelo ugodno. Vsled tega so jetra priporočljiva hrana vsem malokrvnim, bledičnim osebam in okrevalcem.

Poskusi na bledičnih osebah, kojim se je dajalo piti velike množine krvi, bodisi surove, bodisi krvavo meso, so bili ugodni. Seveda ni to za vsakogar. Krvno juho in klobase-krvavice se pa sploh priporočajo. Le velika napaka pri teh klobasah naj bi se odstranila, da bi se jih ne namreč preveč okajalo. Pri tem se stisne železnata spojina pod uplivom dimovih tvarin v trde klobčice, ki odhajajo neprebavni od telesa. Da je res kri izborna hranilo za bledične, se lahko prepriča vsak, ako pogleda mesarje, kako so vsi rudeči in zdravi. Kri pijejo. Najboljšo in najuspešnejše hranilo za bledične so krvavice, jetra in jabolčnik.

Če pa človek želodcu preveč naloži, ča ne more zmagati, se ta rad spunta. In škoda ima edino le požrešneš. Jejmo toraj zmerno in ob določenih časih. Najboljše samo trikrat na dan. Ona umetna lakota, ki nadleguje človeka, ako se privadi južnam, je samo razvada.

Ako bomo jedli in izbirali krepka in zdrava hranila, se bo tudi naše telo lažje obvarovalo raznih bolezni; drugi dobiček pa je, da so taka hranila najcenejša. Sočivje ni drago in je desetkrat bolj hranilno kakor pečeni golubi in drugi „priboljški“.

Po „Druž. Prijat.“

Loterijske številke.

18. februarja.

Trst 5 86 18 34 9
Linc 62 72 28 5 32

Kuharica

želi dobiti službo pri duhovniku v mestu ali na deželi. — Več pove naša uprava.

Peter Cotič

čevljar v Gorici

raznanja svojim odjemalcem, da se je preselil v Raštelj štev. 32.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20

(na stari pošti)

velika zalega oljkega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 32	Corfù . . . kr. 60
" fino . . . 36	Bari . . . " 60
" finejše . . . 40	Lucca . . . " 70
" boljše . . . 44	Nizza . . . " 80
dalmatinsko . . . 48	Najfinejša . gl. 1
istrijsko . . . 56	

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbnikom.

And. Fajt,

pekovski mojster, Gorica,
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna
hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, kakor so nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Lekarna

Cristofolotti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varševna znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, še se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da ngine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

A. Krušič

trgovec in kroj. mojster
Gorica, Gius. Verdi 33

naznanja sl. občinstvu, da je dobil ravnokar sveže angleško in avstrijsko blago, kakor tudi svežih izgotoljenih oblek in površnikov raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo jesensko in zimsko sezono. — Priporočá se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Izdelek lastnega blaga jamčim.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporočá čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfù istersko in dalmatinsko, Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljaveče prve in druge vrste, namreč od 1/4 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Zniderič & Valentič v H. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlinca v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici,

v ulici Morelljevi hiš. št. 12.

Prodaja cerkv. orodja že izdelovljena v posebrnjenih in poslačenih kovinah po znižanih cenah

Izvršujejo se vsakovrstna dela, bodisi iz dragocenih ali nedragocenih kovin, bodisi v urezanem ali neurezanem slogu in to za cerkve kakor za zasebno rabo. Popravljajo in prenavljajo se cerkv. orodja, pozlačujejo in posrebrujejo se v ognju pod vodstvom večšega in izurjenega delovodje. V trgovini se izdelujejo vsakovrstne črke in napisi. Na željo pošlje tudi cenike s podobami.

Vse po najnižjih cenah.
Vse pošiljave se pošiljajo franko.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,

(blizu lekarni Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Rogata zaloga podob na platno in sipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno poništvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Najbolje stiskalnice za vino

Stiskalnica za vino.

in za MASLINE so stiskalnice „ERCOLE“ najnovejšega in izvršnega sestava s pristojem za dvostruki in trajni pritisk; zajamčena največja izreda, večja od vseh drugih stiskalnic; najboljše automatične škropilnice za trte patent.

„SYPHONIA“ koje delajo same, brez obračanja.

Mlini za grozdje, vočje in masline. Robkalnice z mastilom za grozdje. Plugji za vinograde, sušnice za vočje, kakor tudi za vse proizvode rastlinske, živalske in rudne. Hidraulične stiskalnice, stiskalnice za seno, slamo itd. za ročno delo. Mlatilo za pšenico, čistilo za žito, pr. birolo mečkalo za krmo in mlini za brašno, ročni in razne velike kosti, plugji, ter vseh drugih gospodarskih strojev.

Samodelujoča škropilnica

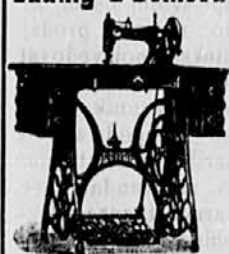
Izdelujejo in popravljajo z jamstvom kot posebno najnovejšo, izborne, obistinite, pripoznato najboljše in odlikovane trdka

PH. MAYFARTH IN DR.

gospodarskih in vinarskih strojev, na Dunaju, Taborstrasse šte. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z več kot 530 zlatih, srebrnih in počastnih kolajm. Iustrovani ceniki in mnogobrojna izpričevala pohvalna. Prekupi in zastopniki dobrodošli

Saunig & Dekleva

ulica Municipio št. 1,
Gorica.

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje, in tudi za umetno vezanje (rekaniranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvočokolna „Helical Premier“ in slamorezni stroji, samokresni in razne puške, lastna meh. popravilnica. Glavno zastopstvo za Primorsko: Centrifug „Westfalia“.

Št. 326

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil IV. četrtletja t. j. mesecev

oktobra novembra in decembra 1903

začne v ponedeljek dne 6. marca 1905. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastaviljalnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, 1. januarja 1905

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,
Magistratna ulica šte. 8.

Priporočá preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.
Blago se razpošilja franko.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetiljo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočá se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubdeje.

J. KOPAC

odlikovana
svečarna na paro

Gorica - ulica Sv. Antona - Gorica

Priporočá preč. duhovščini, cerkvenim oskrbnikom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. á K 4-90. Za pristnost jamčim z K 2000. Sveče za pogrebe, za bož. drevesa, voščenez vitke in med najfinejša vrste po jako nizki cen.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polmesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebn kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.